

Vergaderjaar 2019–2020

35 451

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2020 (Derde incidentele suppletoire begroting inzake Noodpakket banen en economie en overbruggingsfaciliteit IHC)

Nr. 4

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 19 mei 2020

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 11 mei 2020 voorgelegd aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Bij brief van 15 mei 2020 zijn ze door de Minister van Economische Zaken en Klimaat beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De ondervoorzitter van de commissie,
Azarkan

De griffier van de commissie,
Nava

1

Kan een volledig overzicht worden verschaft van alle coronanoodpakketten en steunmaatregelen die door het kabinet tot nu toe werden opengesteld voor de Nederlandse economie? Kan daarbij per deelmaatregel duidelijk worden gemaakt of het om generieke of afgebakende maatregelen gaat, wat de beschikbare budgetten zijn en de mate waarin deze budgetten werden aangesproken?

Antwoord

In de brief over aanvullende maatregelen die op korte termijn aan uw Kamer zal worden gezonden zal een overzicht worden opgenomen van alle coronamaatregelen waartoe het kabinet heeft besloten.

2

Is er een loket waar individuele bedrijven zich kunnen melden voor een steunaanvraag? Zo nee, hoe voorkomt u dan dat bedrijven met goede ingangen bij de rijksoverheid makkelijker een steunaanvraag kunnen doen?

Antwoord

Voor het bedrijfsleven blijven de gangbare kanalen zoals RVO.nl, KvK, Atradius, Invest-NL en de ROM's het eerste aanspreekpunt in deze moeilijke tijden. Slechts in uitzonderlijke gevallen zal het Rijk aanvullend inspringen wanneer een bedrijf in grote moeilijkheden verkeert. Het gaat dan bijvoorbeeld om ondernemingen die een cruciale positie in ecosystemen bekleden, een omvangrijke bijdrage aan maatschappelijke uitdagingen en/of beleidsdoelen leveren of zeer substantiële (regionale) werkgelegenheidseffecten met zich meebrengen.

3

Hoeveel individuele steunaanvragen lopen er op dit moment?

Antwoord

We zijn continu in gesprek met bedrijven en sectoren (ook voor de coronacrisis) voor het opvangen van signalen en meedenken bij vraagstukken. Veelal zijn bedrijven geholpen met een verwijzing naar het generiek instrumentarium en het bijbehorend loket. Wanneer de uitdaging dermate groot en complex is dat het generieke instrumentarium niet volstaat kan in uitzonderlijke gevallen overheidssteun aan individuele bedrijven overwogen worden. Omwille van bedrijfsvertrouwelijkheid en om de kans van slagen van een oplossing niet negatief te beïnvloeden doen we geen mededelingen over aard en omvang van dergelijke lopende steunaanvragen.

4

Kunt u nader uiteenzetten wat de gemiddelde kosten van een internetaansluiting per maand betreffen op Caribisch Nederland?

Antwoord

Op Bonaire zijn twee aanbieders van vast internet actief die zowel via een koper-, een kabel als een glasvezelverbinding diensten aanbieden. Een abonnement van 10 Mbit varieert in prijs van 53,50 tot 69 USD, een abonnement van 20 Mbit varieert van 75,50 USD tot 89 USD. Via glasvezel is daarnaast vaak een abonnement van 50 Mbit voor 69 USD en een abonnement van 100 Mbit 89 USD beschikbaar. Op de bovenwindse eilanden zijn de tarieven hoger. Op Sint Eustatius betaal je voor het goedkoopste abonnement van 5 Mbit 75,42 USD en voor het duurste abonnement van 40 Mbit 285 USD. Op Saba is het goedkoopste abonnement 49 USD voor 1,5 Mbit en 179 USD voor het duurste abonnement van 12 Mbit. Al deze bedragen zijn exclusief belasting (ABB).

5

Op welke wijze wordt geborgd dat de subsidiebijdrage ten behoeve van internetaansluitingen ook daadwerkelijk aan dat doel wordt besteed?

Antwoord

Het totaalbedrag van de subsidie wordt bepaald op basis van de door de aanbieder opgegeven actieve vaste internetaansluitingen per maand. De subsidie wordt uitsluitend verstrekt voor zover de subsidie volledig en direct ten goede komt van de eindgebruiker van vaste internetaansluitingen. Op de gespecificeerde rekening van een eindgebruiker moet dan komen te staan dat het om een coronatoeslag vanuit het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat gaat. De subsidieaanvrager zal een voorschot op het subsidiabele bedrag krijgen. Na afloop van de subsidieperiode wordt op basis van de verantwoording over de inzet van de middelen het resterende bedrag verrekend.

6

Wordt de regeling eerder stopgezet in het geval de situatie rondom Corona eerder verbetert dan 31 december, en wat betekent dit voor de beschikbaar gestelde middelen?

Antwoord

Nee, de regeling zal niet eerder worden stopgezet en loopt tot 31 december 2020. De regeling is een tegemoetkoming aan de economische verliezen en financiële problemen door het coronavirus. Deze zijn hoofdzakelijk het gevolg van een verlies aan inkomen door vermindering van economische activiteit op de eilanden. De financiële problemen zullen niet direct opgelost zijn nadat de situatie rondom het coronavirus is verbeterd, omdat de verwachting is dat het herstel van economische activiteit tijd in beslag zal nemen.

7

Hoe monitort het kabinet of aan de randvoorwaarden voor de steun aan IHC (zoals dat het bedrijf na herstructurering van de schuld levensvatbaar moet zijn, bevestigd door externe deskundigen) is voldaan (brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat d.d. 30 april 2020)?

Antwoord

Aan de voorwaarden zoals gesteld in de brief over de continuïteit van het bedrijf IHC¹ is reeds voldaan.

8

Wat zijn criteria bij het beoordelen van de noodzakelijke herstructurering IHC?

Antwoord

Voor de financiële herstructurering was het primaire criterium of dit zou bijdragen aan de continuïteit van IHC. De bijdrage van de Staat is gericht op deze continuïteit. De randvoorwaarden van de interventie als geheel zijn beschreven in de brief over de continuïteit van IHC. Aan deze voorwaarden is reeds voldaan.

9

Kan het kabinet inzicht geven waarop het is gebaseerd dat de Staat in het meest ongunstige scenario 100 miljoen euro verlies lijdt en het verlies voor de Staat in het meest gunstige scenario 36 miljoen euro bedraagt (brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat d.d. 30 april 2020)?

¹ De brief heeft nog geen kamerstuknummer. Het kenmerk van de Kamer is 2020Z07703.

Antwoord

Deze bedragen hebben betrekking op lopende exportkredietverzekeringen. De bedragen die maximaal worden uitgekeerd en de voorwaarden voor schadevergoeding zijn vastgelegd in de individuele polisvoorwaarden. Om deze reden kan de maximale schadevergoeding, in dit geval € 167 miljoen, tamelijk precies worden vastgesteld. Mogelijk mee- en tegenvallers bij de schepen waarop de verzekeringen betrekking hebben bepalen uiteindelijk de daadwerkelijk schade onder de verschillende polissen. Dit zijn voor een belangrijk deel toekomstige gebeurtenissen die nog onzeker zijn. Vandaar de bandbreedtes die genoemd zijn.

10

Bij welke instantie kunnen kleine ondernemers te zijner tijd een aanvraag voor de Klein Krediet Corona garantieregeling (KKC) indienen?

Antwoord

Kleine ondernemers kunnen terecht bij financiers die geaccrediteerd zijn voor de BMKB-C en de KKC-regeling aanbieden. In elk geval vijf banken (ABN AMRO, Rabobank, Triodos, Volksbank en ING) hebben toegezegd deze regeling aan te gaan bieden.

11

Wat is het verschil tussen de KKC en andere regelingen voor klein krediet zoals Qredits?

Antwoord

Qredits richt zich voornamelijk op starters en kleine ondernemers. Daarbij is ook expliciet aandacht voor coaching van de bedrijven. De KKC-regeling is bedoeld voor bedrijven die op of voor 1 januari 2019 ingeschreven stonden bij de Kamer van Koophandel. Daardoor kunnen niet alle starters kwalificeren voor de KKC-regeling. Ook geldt dat coaching geen onderdeel is van de regeling.

12

Waarom is gekozen voor een kasbuffer van 164 miljoen voor eventuele verliezen? Waar is dat op gebaseerd?

Antwoord

De inschatting is dat met de Klein Krediet Corona-garantieregeling € 750 miljoen aan krediet wordt verstrekt waarvoor de overheid 95% garant staat (€ 713 miljoen). Er wordt rekening gehouden met een schadepercentage van maximaal 25%. Na aftrek van een eenmalige premieopbrengst van 2% is derhalve een kasbuffer van € 164 miljoen benodigd.

13

Wat wordt precies verstaan onder een «gezond» bedrijf als voorwaarde voor KKC (zie brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat d.d. 7 mei 2020)?

Antwoord

In de regeling wordt onder een gezond bedrijf verstaan dat een bedrijf in 2019 winst heeft gemaakt. Als alternatief kan een financier ook kiezen om te kijken of een bedrijf gemiddeld genomen over de afgelopen drie jaar winst heeft gemaakt.

14

Waarom is gekozen om het plafond van de KKC op € 50.000 te stellen en niet hoger?

Antwoord

Er is voor gekozen om het plafond van de KKC op € 50.000 te stellen omdat daarboven er reeds andere regelingen beschikbaar zijn. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het recent opgestarte Programma Corona-overbruggingslening (COL), primair gericht op de verschaffing van overbruggingskrediet vanaf € 50.000 aan bedrijven zonder een bancaire kredietrelatie, waaronder start- en scale-ups. De KKC-garantieregeling is in het leven geroepen om aanvullend op de bestaande regelingen liquiditeit beschikbaar te stellen voor kleinere ondernemingen die een financieringsbehoefte hebben tussen € 10.000 en € 50.000.

15

Waar kunnen kleine mkb'ers terecht voor leningen boven de € 50.000?

Antwoord

Hiervoor zijn verschillende regelingen beschikbaar.

Zo zijn er de borgstelling midden- en kleinbedrijf (BMKB) en de Garantie Ondernemingsfinanciering regeling (GO). Naast deze regelingen verschaft het kabinet financiële ondersteuning aan andere initiatieven; te denken valt aan de tijdelijke crisismaatregel van Qredits dat bedoeld is voor uitstel tot aflossing met rentekorting en overbruggingskredieten met rentekorting gedurende zes maanden en het recent opgestarte Programma Corona-overbruggingslening (COL) voor financiering vanaf € 50.000. Daarnaast biedt Qredits niet corona-gerelateerde financiering aan tot € 250.000.

16

Waar kunnen kleine mkb'ers terecht voor leningen onder de € 10.000?

Antwoord

Qredits verschaft ook financiering onder de € 10.000. Ondernemers kunnen hiernaast ook terecht bij de markt. Voor dergelijke bedragen zijn ook crowdfunding of naasten mogelijke opties.

17

Waarom is er gekozen om naast de jaarlijkse kosten ook een eenmalige premie van 2% in rekening te brengen?

Antwoord

Er is voor een eenmalige premie van 2% gekozen om het risico dat de Staat loopt te beheersen. Met de eenmalige premie wordt voor de garantiestelling door de Staat een kleine vergoeding gevraagd, en wordt deze niet gratis verstrekt. Dit zal echter het geschatte verlies niet gaan dekken.

18

Hoe worden administratieve lasten voor kleine mkb'ers bij het aanvragen van KKC voorkomen?

Antwoord

Financiers zullen voor deze regeling een (al dan niet gedeeltelijk) digitaal kredietbeoordelingsproces opzetten. Uitgangspunten daarbij zijn snelle kredietbeoordeling en verantwoorde kredietverlening. De snelheid van de kredietbeoordeling zorgt ervoor dat de betreffende ondernemers snel weten of zij in aanmerking komen voor het krediet.

19

Kan het zo zijn dat banken voor kleine leningen die onder de KKC vallen alsnog aanvullende voorwaarden stellen?

20

Kan worden voorkomen dat banken aanvullende voorwaarden stellen voor kleine leningen onder de KKC regeling vallen?

Antwoord vraag 19 en 20

Er kunnen geen zwaardere voorwaarden worden gesteld op het gebied van kosten die de financiers kunnen doorrekenen en de eenmalige premie. Deze liggen vast op respectievelijk maximaal 4% en eenmalig 2%. Daarnaast worden er afspraken gemaakt over welke bedrijven wel of niet toegelaten worden, zoals. Wel is het zo dat bedrijven door een kredietbeoordelingsproces zullen moeten. Dit vullen banken naar eigen inzicht in waarbij verantwoorde kredietverlening een uitgangspunt is.

21

Zijn er andere bedrijven (wel of niet vergelijkbaar met Royal IHC) die een financiële afhankelijkheid kennen waarmee het kabinet in gesprek is? Zo ja hoeveel bedrijven?

Antwoord

De portefeuille van de exportkredietverzekering bedraagt circa € 16 miljard. Het uitkeren van schades, het nemen van schade-beperkende maatregelen en het treffen van incassomaatregelen maakt een standaardonderdeel uit van het werk van de Staat als verzekeraar, uitgevoerd door Atradius DSB. Wat IHC bijzonder maakt is de omvang van de bedragen die vanuit de exportkredietverzekering op het spel staan, de ernst van de situatie, de complexiteit in relatie tot het aantal betrokken partijen, de werkgelegenheidsaspecten en het sectorale belang van IHC. Dit komt bij de exportkredietverzekering weinig voor en speelt momenteel ook niet bij andere bedrijven.

22

Het afwegingskader voor steun aan individuele bedrijven ziet toe op proces verstrekking van krediet. Op welke manier is geborgd en wordt gemonitord op gemaakte afspraken? Hoe ziet het risicomanagement er uit en hoe wordt de verstrekte steun beheerd?

Antwoord

Bij steunverlening aan individueel bedrijf zijn verschillende steunvormen mogelijk, zoals het verstrekken van een garantie, lening, kapitaalstorting of een combinatie hiervan. Voor het realiseren van de steun zal hetzij via de procedures van de Comptabiliteitswet, hetzij via bijvoorbeeld de Kaderwet EZK- en LNV-subsidies of de Kaderwet subsidies I&M, de benodigde grondslag worden gevonden om tot het sluiten van de transactie over te kunnen gaan. Afhankelijk van welke Minister volgens zijn portefeuille verantwoordelijk is voor de desbetreffende sector, zal de transactie primair door deze Minister worden uitgevoerd. Monitoring, risicomanagement en beheer van steun zal conform de daarvoor gebruikelijke kaders geschieden en hangt daarmee af van de steunvorm en de gekozen grondslag.

23

Wat is de toegevoegde waarde van dit bedrijf aan de Nederlandse economie? Wat is het toekomstperspectief?

Antwoord

De Nederlandse maritieme maakindustrie is goed voor ruim 50.000 banen en een toegevoegde waarde van meer dan € 7,5 miljard (bron: Maritieme Monitor 2019). IHC is in meerdere marktsegmenten toonaangevend op basis van hoogwaardige technologie en expertise en is als system integrator van grote betekenis voor het gehele maritieme cluster. De betrokkenheid van het industrieconsortium bij de herfinanciering van IHC

onderstreept de betekenis van IHC voor de markt en maakt duidelijk dat er vertrouwen is in de continuïteit van de onderneming.

24

Kan de Minister een tijdpad geven met daarin wanneer de strategie, waarmee IHC terugkeert naar zijn sterke basis, te verwachten valt en wanneer IHC is teruggekeerd naar zijn sterke basis (zie brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat d.d. 30 april 2020)?

Antwoord

Op de inhoud van de strategie van de onderneming kan ik vanwege bedrijfsvertrouwelijkheid niet nader ingaan.

25

Kan een tijdpad worden gegeven met daarin wanneer die schepen worden afgebouwd en geleverd, en wanneer IHC naar verwachting weer op een financieel duurzaam businessmodel zit (brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat d.d. 30 april 2020)?

Antwoord

De afspraken over de aflevering van schepen zijn onderdeel van de commerciële overeenkomsten tussen IHC met haar klanten. Deze overeenkomsten zijn bedrijfsvertrouwelijk en ik kan hier dus geen nadere toelichting op geven.

26

Kan op een later moment zich nog additionele schade voordoen (voorlopig een maximale schade van € 167 miljoen uit te keren op het bedrag van € 395 miljoen aan exportkredietverzekeringen) of is dat met deze IHC-deal uitgesloten?

Antwoord

De genoemde schadebedragen zijn onderdeel van de afspraken gericht op de continuïteit van de onderneming. Mocht de situatie zich onverhoopt anders ontwikkelen dan nu voorzien dan zijn additionele schades niet uit te sluiten.

27

Met verwijzing naar de brief over de continuïteit van het bedrijf Royal IHC d.d. 30 april waarin wordt aangegeven dat in het meest ongunstige scenario € 100 miljoen aan schade resteert, omdat € 67 miljoen gerecupereerd wordt, kan worden uitgelegd hoe dit werkt, hoe zeker dat is en waarom er initieel toch een hoger bedrag (€ 167 miljoen) wordt uitgekeerd?

Antwoord

In de kern dekt de Staat met de exportkredietverzekering, via uitvoerder Atradius DSB, risico's af die verband houden met de export van kapitaalgoederen en aannemerijwerken in het buitenland. De maritieme sector maakt hiervan veelvuldig gebruik. Als een schip wordt gebouwd worden door de huisbanken van de exporteur werkkapitaal verstrekt en garanties gesteld (bijvoorbeeld een aanbetalingsgarantie). Dit legt een beslag op de kredietruimte van de exporteur. De banken kunnen de risico's die hiermee samenhangen afdekken bij de exportkredietverzekering, tegen betaling van een premie. De Staat als verzekeraar verstrekt hiervoor een verzekeringspolis waarin onder andere staat beschreven op welk bedrag de verzekerde maximaal recht heeft. Dit wordt de maximale schadevergoeding genoemd en in dit geval bedraagt deze € 167 miljoen. Omdat de schepen waarover het hier gaat nog niet zijn opgeleverd is nog niet zeker hoe hoog de schade precies zal worden. Dit hangt af van de mee- en

tegenvallers die zich nog zullen voordoen, vandaar de bandbreedte. Mocht de Staat in het slechtste geval moeten overgaan tot het uitkeren van de volledige € 167 miljoen, dan is afgesproken dat hiervan bij ruim voldoende kasmiddelen uiteindelijk maar € 67 miljoen op IHC verhaald kan worden, omdat de continuïteit van IHC anders langs deze weg wederom in gevaar zou komen. Dan zou de definitieve schade dus € 100 miljoen bedragen. In de komende periode zal zich dit verder ontvouwen en ontstaat het definitieve beeld. Schades worden overigens verantwoord in hoofdstuk IX van de Rijksbegroting.

28

Hoe wordt de verwachting dat het overbruggingskrediet plus vergoeding door IHC wordt terugbetaald in de begroting verwerkt?

Antwoord

Aangezien het moment van terugbetaling op dit moment nog niet vaststaat, is de ontvangst nog niet geraamd op de begroting. Indien bij 2e suppletoire begroting dit najaar het moment van terugbetalen duidelijk is, zal de terugbetaling als generale ontvangst worden geraamd in de EZK-begroting. De vergoeding van € 5 miljoen die zal worden ontvangen, wordt omgezet in een achtergestelde lening. Deze wordt pari passu terugbetaald over meerdere jaren afhankelijk van het financiële resultaat van IHC. Deze ontvangsten zullen pas worden geraamd als de vergoeding daadwerkelijk is gerealiseerd en er meer duidelijkheid bestaat over het moment van terugbetalen.

29

Wat kan gezegd worden over het toekomstperspectief dat nu is verschaft, gezien Royal IHC het al enige jaren moeilijk had, zo blijkt uit de jaarrekeningen? Hoe lang heeft het bedrijf om orde op zaken te stellen?

Antwoord

De herstructurering van de schuld, het commitment van nieuwe financiers, de versterking van de governance en een nieuw business plan geven vertrouwen voor de toekomst. Op de inhoud van het business plan kan vanwege bedrijfsvertrouwelijkheid niet nader worden ingegaan.

30

Wat zijn de financiële risico's voor de Staat, mocht Royal IHC op een later moment alsnog failliet gaan?

Antwoord

De bijdrage van de Staat is gericht op de continuïteit van IHC. De hoogte van de financiële risico's voor de Staat van een onverhoopt faillissement zijn sterk afhankelijk van het moment waarop en de omstandigheden waaronder dat zou plaatsvinden.

31

Zijn er meer bedrijven als Royal IHC waarmee de Staat, o.a. via diverse substantiële garantieregelingen, grote financiële afhankelijkheden kent? Bent u bereid de Tweede Kamer hier meer inzicht in te verschaffen, mede vanwege de risico's voor de Rijksbegroting?

Antwoord

Over individuele posities van bedrijven die gebruik maken van de exportkredietverzekering worden in principe geen mededelingen gedaan. De bedragen die bij deze faciliteit uitstaan in het geval van IHC komen bij Nederlandse exporteurs echter niet veel voor. Bij de exportkredietverzekering wordt een strikt risicobeleid gehanteerd om de risico's voor de Rijksbegroting te beheersen en om te voldoen aan de internationale

verplichting om tenminste op kostendekkende basis te opereren. De exportkredietverzekering is momenteel ruimschoots kostendekkend.

32

Is het kabinetsbeleid om bij elke substantiële verliesdeclaratie op een garantieregeling de Tweede Kamer te informeren, zoals nu bij Royal IHC?

Antwoord

De brief ziet op de gehele bijdrage van de Staat aan de herfinanciering van IHC en deze behelst meer dan een substantiële verliesdeclaratie.

33

Hoeveel individuele steunaanvragen lopen er op dit moment? Heeft u de afgelopen periode ook steunaanvragen geweigerd?

Antwoord

We zijn continue in gesprek met bedrijven en sectoren (ook voor de coronacrisis) voor het opvangen van signalen en meedenken bij vraagstukken. Veelal zijn bedrijven geholpen met een verwijzing naar het generiek instrumentarium en het bijbehorend loket. Wanneer de uitdaging dermate groot en complex is dat het generieke instrumentarium niet volstaat kan in uitzonderlijke gevallen overheidssteun aan individuele bedrijven overwogen worden, zie het afwegingskader bij de brief van 1 mei jl. over steun aan individuele bedrijven. In de meeste gevallen waarbij een maatwerkoplossing van het Rijk gevraagd wordt is er onvoldoende legitimatie voor aanvullende steun. Omwille van bedrijfsvertrouwelikheden en om de kans van slagen van een oplossing niet negatief te beïnvloeden doen we geen mededelingen over aard en omvang van steunaanvragen waarbij het Rijk momenteel wel bij betrokken is.

34

Aangezien het afwegingskader voor steun aan individuele bedrijven met name ingaat op het proces van verstrekking, welk afwegingskader hanteert u voor monitoring, risico-management en beheer van de verstrekte steun?

Antwoord

Bij steunverlening aan individueel bedrijf zijn verschillende steunvormen mogelijk, zoals het verstrekken van een garantie, lening, kapitaalstorting of een combinatie hiervan. Voor het realiseren van de steun zal hetzij via de procedures van de Comptabiliteitswet, hetzij via bijvoorbeeld de Kaderwet EZK- en LNV-subsidies of de Kaderwet subsidies I&M, de benodigde grondslag worden gevonden om tot het sluiten van de transactie over te kunnen gaan. Afhankelijk van welke Minister volgens zijn portefeuille verantwoordelijk is voor de desbetreffende sector, zal de transactie primair door deze Minister worden uitgevoerd. Monitoring, risicomanagement en beheer van steun zal conform de daarvoor gebruikelijke kaders geschieden en hangt daarmee af van de steunvorm en de gekozen grondslag.

35

Is er al een indicatie hoe de Europese Commissie tegen de KKC aankijkt? Wanneer wordt het antwoord verwacht?

Antwoord

Nee, dat is er op dit moment nog niet. Wel is er bij het opstellen van de regeling rekening gehouden met het tijdelijke staatsteunkader COVID-19 van de Europese Commissie. De verwachting is dat het antwoord van de Commissie, na aanmelding van de regeling, binnen enkele dagen of in elk geval binnen twee weken zal komen.

36

Wanneer denkt u dat het loket voor de KKC open gaat?

Antwoord

De insteek is dit zo snel als mogelijk te doen. Echter hiervoor ben ik ook afhankelijk van de goedkeuring door de Europese Commissie in het kader van staatsteun. De regeling kan pas van start gaan wanneer de Europese Commissie de regeling heeft goedgekeurd. Zodra meer bekend is over de exacte datum, zal ik hier bij u op terugkomen.

37

Is RVO de beoogde uitvoerder van KKC? Welke uitvoeringskosten verwacht u te maken voor deze garantieregeling? Zijn die bijvoorbeeld vergelijkbaar met die van de BMKB?

Antwoord

Ja, RVO.nl is de beoogde uitvoerder van de KKC. Er is nog geen berekening gemaakt voor de uitvoeringskosten omdat de regeling eerst moet worden uitgewerkt en goedgekeurd door de Europese Commissie. Wel is de verwachting dat deze lager zullen uitvallen dan bij de BMKB omdat er gewerkt wordt met een portefeuillemodel.

38

Kan nader worden gespecificeerd welke doelgroep de KKC is bedoeld? Staat de regeling bijvoorbeeld open voor zzp'ers?

Antwoord

De regeling is bedoeld voor mkb-bedrijven met een financieringsbehoefte tot € 50.000. Daarnaast moeten deze bedrijven in de kern gezond zijn geweest voor de crisis, met terugbetaalcapaciteit. De regeling is toegankelijk voor alle bedrijven die hier aan voldoen.

39

Kunt u aangeven hoe de KKC zich verhoudt ten opzichte van het werk dat Qredits doet? Waar zitten de belangrijkste verschillen?

Antwoord

Qredits richt zich voornamelijk op starters en kleine ondernemers. Daarbij is ook expliciet aandacht voor coaching van de bedrijven. De KKC-regeling is bedoeld voor bedrijven die op of voor 1 januari 2019 ingeschreven stonden bij de Kamer van Koophandel. Daardoor kunnen niet alle starters kwalificeren voor de KKC-regeling. Ook geldt dat coaching geen onderdeel is van de regeling.

40

Kan nader worden gemotiveerd in hoeverre de KKC specifiek samenhangt met de coronacrisis, gezien het knelpunt van relatief hoge behandelkosten bij kleine kredieten (en daarmee het beperkte aanbod hiervan) van voor de Coronacrisis dateert mogelijk ook daarna zich zal blijven voordoen?

Antwoord

Het is inderdaad een gegeven dat er relatief hoge behandelkosten zijn bij kleine kredieten. De regeling is echter specifiek bedoeld voor in de kern gezonde bedrijven die als gevolg van de coronaproblematiek in moeilijkere omstandigheden zijn terechtgekomen. Door deze omstandigheden hebben zij liquiditeit nodig waar dit normaliter niet het geval zou zijn geweest. Daarvoor kan deze regeling met relatief gunstige voorwaarden worden gebruikt.

41

Welke voorwaarden stelt het kabinet voor steun aan Royal IHC maar ook aan andere bedrijven die om specifieke steun vragen?

Antwoord

In de brief van 30 april jl. over de continuïteit van IHC² zijn de voorwaarden toegelicht die aan de interventie van de Staat zijn verbonden. In de brief van 1 mei jl. inzake steun aan individuele bedrijven³ is aangegeven wat de afwegingen en voorwaarden zijn van het kabinet om in uitzonderlijke gevallen steun aan inherent gezonde bedrijven te geven.

42

Stelt het kabinet voorwaarden aan Royal IHC en andere bedrijven die om specifieke steun vragen die gericht zijn op groen herstel en groene investeringen?

Antwoord

Het kabinet vindt dat alle bedrijven zich moeten houden aan de gangbare normen rond maatschappelijk verantwoord ondernemen en het kabinetsbeleid omtrent duurzaamheid. Dit geldt niet alleen voor bedrijven die steun ontvangen. Daarbij komt dat in Nederland het overgrote deel van de bedrijven zich bewust is van de eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid. Daar waar de steun aantrekkelijke mogelijkheden biedt om grote stappen te maken, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, werkgelegenheid of opleidingsplekken, kunnen hierover aanvullende afspraken worden gemaakt. Zoals ook in het afwegingskader staat aangegeven vergt het maatwerk. Per geval zullen we bekijken wat verstandig is en ons doel versterkt; het veiligstellen van de continuïteit van de onderneming en van banen. In het geval van IHC zijn de technologie en producten van belang om duurzame investeringen, zoals de aanleg van windparken op zee en pijpleidingen, mogelijk te maken. Ook door de ontwikkeling van duurzame oplossingen zoals door LNG aangedreven baggerschepen draagt IHC bij aan de verduurzaming. Voor IHC zelf zijn de mogelijkheden om zelf groene investeringen te doen relatief beperkt.

43

In hoeverre is in beeld of financiële instellingen ook zonder de garantstelling door KKC tot kleine financieringen aan bedrijven overgaan?

Antwoord

Voor financiële instellingen die geen garantstelling hebben zoals in de KKC is het lastig om tot financiering van soortgelijke kredieten over te gaan. Allereerst zijn de handelingskosten in verhouding tot het krediet hoog. Daarnaast is de doelgroep van deze regeling ook kwetsbaar. Dit maakt financiële instellingen terughoudend met het verstrekken van kredieten zonder garantstelling.

44

In hoeverre is de verwachting dat ook niet-bancaire geaccrediteerde financiers leningen gaan verstrekken onder het KKC?

Antwoord

Dat is vooralsnog lastig in te schatten. Wel is er na de aankondiging al enige interesse getoond vanuit niet-bancaire financiers.

45

² De brief heeft nog geen kamerstuknummer. Het kenmerk van de Kamer is 2020Z07703.

³ De brief heeft nog geen kamerstuknummer. Het kenmerk van de Kamer is 2020Z07878

Onder welke (aanvullende) voorwaarden mogen ook niet-bancaire geaccrediteerde financiers leningen onder het KKC verstrekken?

Antwoord

Afgesproken is dat niet-bancaire financiers die zijn geaccrediteerd voor de BMKB-C ook de KKC mogen verstrekken. Hiervoor kunnen zij zich ook versneld voor laten accrediteren.

46

Op basis waarvan is de verwachting gebaseerd dat banken die terughoudend zijn leningen te verstrekken onder de BMKB-C dit wel onder de KKC zullen doen?

Antwoord

De verwachting is dat banken minder terughoudend zijn met het verstrekken onder de KKC omdat het garantiepercentage hoger is. Vijf banken hebben al aangegeven dat zij leningen met de KKC-regeling aan willen bieden.

47

Wat zijn de geraamde opbrengsten van de 2% overheidspremie bij leningen onder de KKC?

Antwoord

Er wordt een premie gerekend van eenmalig 2%. Bij een benutting van € 750 miljoen, waarvan 95% garant wordt gesteld, resulteert dit in een verwacht ontvangst van € 14 miljoen. Dit bedrag dient naast de aangelegde kasbuffer van € 164 miljoen als dekking voor de eventuele verliesdeclaraties.

48

Waarom is er bij de KKC niet, zoals bijvoorbeeld bij de garantieregeling leverancierskrediet, ervoor gekozen om de regeling eerst in de Kamer te behandelen voordat deze wordt uitgevoerd?

Antwoord

Door de coronacrisis ontstaat voor veel kleine ondernemers een directe liquiditeitsbehoefte. Om te voorkomen dat kleine ondernemers voor de liquiditeit niet bij financiers terecht kunnen werd, additioneel aan BMKB-C en mede op initiatief van de banken, de Klein Krediet Corona garantieregeling (KKC) uitgewerkt. Gelet op de snelheid waarmee het krediet beschikbaar moet komen voor ondernemers om de eerste nood te lenigen en faillissementen te voorkomen stelt het kabinet alles in het werk om de regeling snel in uitvoering te hebben.

49

Kunt u nader onderbouwen waarom artikel 2.27, tweede lid van de Comptabiliteitswet hier van toepassing is en vanwege welke specifieke redenen het in het belang van het Rijk is dat deze regelgeving zonder goedkeuring door beide Kamers wordt uitgevoerd?

Antwoord

In het kader van de coronacrisis is het van groot belang dat ondernemers snel de beschikking krijgen over de noodzakelijke liquiditeit. Waar mogelijk ondersteunt het kabinet dit door middel van garantieregelingen. Om te voorkomen dat kleine ondernemers voor de liquiditeit niet bij financiers terecht zou kunnen, wordt mede op initiatief van de banken de Klein Krediet Corona garantieregeling (KKC) uitgewerkt. Gelet op de snelheid waarmee het krediet beschikbaar moet komen voor ondernemers

om de eerste nood te lenigen en faillissementen te voorkomen stelt het kabinet alles in het werk om de regeling snel in uitvoering te hebben. Artikel 2.27, tweede lid is van toepassing als het kabinet van mening is dat uitvoering van het nieuwe beleid, het verstrekken van de noodzakelijke liquiditeit aan de kleine ondernemers, niet kan wachten tot de formele autorisatie van de suppletoire begroting door beide Kamers der Staten-Generaal.

50

Wat betekent de handelwijze met verwijzing naar de Comptabiliteitswet en het gegeven dat de inwerkingtreding en vormgeving van deze regeling afhankelijk zijn van goedkeuring van de Europese Commissie voor het budgetrecht van de Kamer, en wat zijn hierdoor de gevolgen van een eventuele afwijzing van deze incidentele suppletoire begroting door de Kamer?

Antwoord

De regeling zal pas worden gepubliceerd en opengesteld na goedkeuring door de Europese Commissie. De Kamer heeft conform het budgetrecht altijd het recht (suppletoire) begrotingen aan te nemen of af te wijzen. Indien de Kamer de incidentele suppletoire begroting afwijst is er geen wettelijk basis in de begrotingswet voor de aangekondigde maatregelen. De maatregelen zullen dan niet tot stand worden gebracht of de uitvoering zal worden gestaakt.

51

Op basis waarvan is gekozen voor een grenswaarde in de omzet van € 50.000 om in aanmerking te komen voor een garantieregeling onder het KKC?

Antwoord

Deze grenswaarde is opgenomen omdat een dergelijke omzet toont dat bedrijven van voldoende omvang zijn om dergelijke leningen aan te gaan. Het staat financiers echter vrij om kredieten toch te verstrekken aan ondernemingen die minder dan € 50.000 omzet hebben.

52

Op welke wijze is de KKC aanvullend aan de reeds genomen maatregelen, zoals de BMKB-C, de GO en de dienstverlening van Qredits?

Antwoord

De KKC is aanvullend omdat het voorziet in kleinere kredieten dan genoemde regelingen. Er is voor gekozen om het plafond van de KKC op € 50.000 te stellen omdat daarboven er reeds andere regelingen beschikbaar zijn. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het recent opgestarte Programma Corona-Overbruggings Lening (COL), primair gericht op de verschaffing van overbruggingskrediet vanaf € 50.000 aan bedrijven zonder een bancaire kredietrelatie, waaronder start- en scale-ups. De KKC-garantieregeling is in het leven geroepen om aanvullend op de bestaande regelingen liquiditeit beschikbaar te stellen voor kleinere ondernemingen die een financieringsbehoefte hebben tussen € 10.000 en € 50.000 te helpen.

53

Hoe verhoudt het garantiepercentage van 95% in de KKC zich tot de maximale garantstelling van 90% in artikel 25, lid d, onderdeel i, van het tijdelijke EC-kader voor staatssteun?

Antwoord

In de Tijdelijke Kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak zijn verschillende tijdelijke mogelijkheden opgenomen waaronder steun kan worden verleend die de Commissie als verenigbaar met de interne markt zal beschouwen op basis van artikel 107, derde lid, onder b, VWEU, mits aan de voorwaarden is voldaan.

De maximale garantstelling van 90% is terug te vinden in punt 25, lid f, onderdeel i, van het tijdelijke EC-kader voor staatssteun en valt onder de titel 3.2, getiteld «Steun in de vorm van garanties».

Voorzien is dat het KKC genotificeerd wordt onder titel 3.1, getiteld «Steun in de vorm van subsidies, terugbetaalbare voorschotten of belastingvoordelen». In punt 22, onder a van deze titel is te lezen dat deze steun onder andere mag worden toegekend in de vorm van garanties. De voorwaarde dat de maximale garantstelling 90% van de hoofdsom van de lening mag bedragen is niet opgenomen als voorwaarde in deze titel.

54

Kan in een tabel de verschillen tussen de voorwaarden voor de TOGS in het Caribische deel van het Koninkrijk ten opzichte van Europees Nederland worden uiteengezet?

Antwoord

	Beleidsregel tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren COVID-19 (Europees NL)	Beleidsregel tegemoetkoming getroffen ondernemers COVID-19 BES (Caribisch NL)
Doelgroep en voorwaarden	<ul style="list-style-type: none"> – Ondernemingen die op 15 maart 2020 stonden ingeschreven in het handelsregister; – onder een aangewezen hoofdactiviteit met de daarbij behorende code van de Standaard Bedrijfsindeling; – die € 4.000 aan omzetverlies en € 4.000 aan vaste lasten verwachten 	<ul style="list-style-type: none"> – Ondernemingen die op 13 maart 2020 bekend waren bij de Belastingdienst Caribisch Nederland als actieve onderneming; – die \$ 4.400 aan omzetverlies en \$ 4.400 aan vaste lasten verwachten
Hoogte tegemoetkoming Uitvoerende instantie	€ 4.000 Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	\$ 4.400 Unit Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Rijksdienst Caribisch Nederland
Periode	16 maart 2020 – 15 juni 2020	13 maart 2020 – 12 juni 2020

55

Op basis waarvan komt de schatting tot stand dat 2.250 bedrijven in het Caribische deel van het Koninkrijk van de TOGS gebruik zullen maken?

Antwoord

Volgens de gegevens van de Belastingdienst Caribisch Nederland zijn er op de eilanden ongeveer 3.000 ondernemingen actief. De verwachting is dat, net als in Europees Nederland, 75% van deze ondernemingen een aanvraag zal doen.

56

Hoeveel bedrijven hebben momenteel in het Caribische deel van het Koninkrijk een aanvraag gedaan voor de TOGS?

Antwoord

Op 11 mei 2020 waren er in totaal 560 aanvragen gedaan.

57

Gelden voor IHC dezelfde voorwaarden op het gebied van bezoldiging en beloning als voor andere bedrijven die financiële steun hebben ontvangen ten tijde van corona?

Antwoord

De huidige CEO vertrekt zonder transitievergoeding en er worden dit jaar geen bonussen en geen dividend uitgekeerd. Dit is in lijn met het uitgangspunt dat bij overheidssteun wederkerigheid zal worden verwacht, zoals geschetst in het afwegingskader dat als bijlage is meegezonden bij de brief van 1 mei jl. inzake steun aan individuele bedrijven. Dit uitgangspunt wordt eveneens toegepast bij andere individuele bedrijven-casussen waarbij specifieke financiële overheidssteun overwogen wordt.

58

Op welke wijze dragen naast het Rijk ook private financiers mee aan de financiële ondersteuning van IHC?

Antwoord

Vanwege bedrijfsgevoeligheid van de informatie kan niet op alle financiële details, voor zover deze andere partijen dan de Staat raken, worden ingaan. Indien gewenst kan voor uw Kamer nog vertrouwelijk een nadere technische briefing worden verzorgd.

59

In hoeverre worden de problemen voor Royal IHC verklaard door Corona en liggen daar geen andere oorzaken aan ten grondslag?

Antwoord

De problemen bij Royal IHC zijn ontstaan voor het uitbreken van het coronavirus. De mondiale concurrentie in de scheepsbouw is al jaren hevig. Hierdoor zijn marges op individuele schepen in de regel relatief gering. IHC onderscheidt zich van de internationale concurrentie door de productie van technisch zeer hoogwaardige en innovatieve schepen. De grote complexiteit en het vereiste maatwerk kan zowel technisch als juridisch tot tegenvallers leiden die qua bedragen al snel kunnen oplopen. IHC is met name door verlies op een aantal complexe megaprojecten in de problemen geraakt.

60

Waarop zijn de verwachtingen gebaseerd dat na de corona-crisis het aantal orders voor Royal IHC zich weer hersteld?

Antwoord

De marktkennis van IHC en de industriepartners vormt de basis voor het nieuwe business plan. Het business plan en de strategie zijn namens de Staat gevalideerd door een externe consultant.

61

Zijn er enkel bedrijfseconomische criteria verbonden aan het in aanmerking komen van Royal IHC voor de overbruggingsfaciliteit of dient Royal IHC ook aan andere criteria te voldoen? Zo ja, welke?

Antwoord

Aan de inspanning van de Staat voor IHC ligt een combinatie van redenen ten grondslag die het bedrijfseconomische belang overstijgen. De voorwaarden die daaraan verbonden zijn, zien primair op het bedrijfseconomisch versterken van de onderneming om de beoogde continuïteit mogelijk te maken. Daarnaast zijn ook voorwaarden gesteld om de uitkering van bonussen en dividend te beperken.

62

Bestaan er afspraken omtrent dividenden, bonussen en inlevering van salarissen voor topbestuurders en managers van Royal IHC om in aanmerking te komen voor de overbruggingsfaciliteit?

Antwoord

De huidige CEO vertrekt zonder transitievergoeding en er worden dit jaar geen bonussen en geen dividend uitgekeerd.

63

Zijn alle ondernemers die in aanmerking komen voor de TOGS op Bonaire, Saba en St. Eustatius verplicht om hun activiteiten te staken?

Antwoord

Nee. Alle ondernemers die \$ 4.400 aan omzetverlies en \$ 4.400 aan vaste lasten verwachten komen in aanmerking voor de regeling. Een verplichte staking van activiteiten is geen voorwaarde om in aanmerking te komen, gelijk aan de TOGS voor Europees Nederland. Hoewel niet alle ondernemingen verplicht zijn hun activiteiten te staken, heeft de sluiting van het luchtruim en daarmee het wegvallen van het toerisme ertoe geleid dat de economieën op de eilanden nagenoeg stil is komen te liggen.

64

Hoeveel personen zijn werkzaam bij IHC en wat zijn de verwachtingen rondom baanbehoud ten gevolge van de steun aan IHC?

Antwoord

Bij IHC werken ongeveer 3.000 mensen en het bedrijf maakt gebruik van veel toeleveranciers, waar – met name in het mkb – ook enkele duizenden banen mede afhankelijk zijn van IHC. Hoewel de herfinanciering van IHC gericht is op de continuïteit van de onderneming is enig banenverlies waarschijnlijk niet te vermijden.

65

Op welke wijze prikkelt deze TOGS dat ondernemers op Bonaire, Saba en St. Eustatius hun werk toch kunnen uitvoeren met inachtneming van de RIVM-richtlijnen zoals hygiëne maatregelen en social distancing?

Antwoord

Deze regeling is bedoeld om de vaste lasten van ondernemingen die omzetverlies lijden te compenseren. De regeling dekt dan ook slechts (een deel van) de vaste lasten, en ziet niet op overige kosten die ondernemers hebben. Omdat ondernemers niet kunnen overleven met uitsluitend de compensatie voor vaste lasten, zullen zij geprikkeld blijven om hun werk toch te kunnen uitvoeren, uiteraard met inachtneming van de RIVM-richtlijnen zoals hygiëne maatregelen en social distancing.

66

Waarop is het bedrag van 9 miljoen euro gebaseerd voor de TOGS?

Antwoord

Het bedrag van € 9 miljoen is gebaseerd op de aanname dat 75 procent van de 3.000 (= 2.250) bij de belastingdienst bekende actieve ondernemingen een aanvraag doet en in aanmerking komt voor de tegemoetkoming van \$ 4.400 (€ 4.000). $2.250 \times € 4.000 = € 9.000.000$.

67

Zijn er voor de bedrijfsspecifieke steun voor IHC ook bedrijfsspecifieke voorwaarden opgesteld naast de voorwaarden voor bonussen en aandelen?

Antwoord

Voor de bijdrage van de Staat aan de herfinanciering van IHC zijn als randvoorwaarden gehanteerd: een vergelijkbare inspanning van de private partijen die bij IHC betrokken zijn, versterking van de governance, zittende bestuursleden en aandeelhouders mogen geen voordeel hebben bij de overheidsinterventie en er dienden nieuwe financiers toe te treden om de balans te versterken en het draagvlak te vergroten.

68

Op welke wijze wordt voorkomen dat er misbruik gemaakt wordt van TOGS?

Antwoord

In Nederland: In de aanvraagprocedure voor de TOGS worden aanvragers aan de voorkant erop gewezen dat hun verklaring achteraf gecontroleerd wordt en dat (aanvullend) bewijsmateriaal door de Minister (i.c. RVO.nl) kan worden opgevraagd, waaronder een kopie van de aangiftes omzetbelasting 2019 en/of 2020. Om te controleren of de ondernemer aan de vestigingsvereiste heeft voldaan kan bijv. een kopie van een zakelijke koop- of huurovereenkomst of een kopie van de belastingaangifte van het jaar 2019 of 2020 gevraagd worden waaruit blijkt dat er sprake is van een werkruimte waarvan de vaste kosten fiscaal aftrekbaar zijn. Het is evident dat bij een dergelijke geautomatiseerde aanpak misbruik en oneigenlijk voor kan komen. In de afweging tussen snelheid, omvang en efficiëntie, wordt op deze wijze echter gepoogd dit zoveel als mogelijk te beperken.

In het Caribische deel van het Koninkrijk: De regeling wordt uitgevoerd door de RCN-unit SZW. Deze RCN-unit SZW heeft, vanwege de kleine schaal op de eilanden, een goed zicht op alle ondernemingen die er gevestigd zijn. Doordat zij bij elke onderneming die een aanvraag indient een check uitvoert in het systeem van de Belastingdienst Caribisch Nederland, is de kans op misbruik gering. Bij twijfel over de rechtmatigheid van een aanvraag, neemt RCN-unit SZW contact op met de betrokken ondernemer. Indien deze de twijfel niet wegneemt, wordt de aanvraag afgewezen. RCN-unit SZW zal achteraf, op selecte wijze, steekproefsgewijs controleren. Hierbij zal worden bekeken in welke gevallen het meer voor de hand ligt om een controle uit te voeren. Het voornemen is om de controles integraal te benaderen, door niet uitsluitend te kijken naar de regeling tegemoetkoming getroffen ondernemers COVID-19 BES, maar ook naar de SZW-loonsubsidieregeling (die de RCN-unit eveneens uitvoert), de consistentie met de belastingaangifte, en gegevens die worden gebruikt bij andere wetten zoals de Wet ziekteverzekering BES en de Wet Arbeid Vreemdelingen BES.

69

In hoeverre profiteert het Rijk mee wanneer er in de toekomst winst wordt gemaakt bij IHC?

Antwoord

Het rijk ontvangt een marktconforme beloning voor het versterken van het overbruggingskrediet.

70

Waar zijn de risicoprojecties voor het Rijk bij de steun aan IHC op gebaseerd?

Antwoord

De kwetsbare financiële situatie van IHC vormde een risico voor de evidente maatschappelijke belangen die aan IHC verbonden zijn. Dat was de aanleiding voor de Staat om een bijdrage aan de continuïteit van IHC te

overwegen. De uiteindelijke bijdrage bestaat voor een deel uit het bewust wegnemen van verwachte verliesrisico's op specifieke orders om daarmee financiële ruimte te creëren voor verdere ontwikkeling van de onderneming. De overeenkomsten tussen IHC en haar klanten zijn mede daarom van belang voor de risicobeoordeling. Dit wil niet zeggen dat alle risico's zijn weggenomen.

71

Is in de risicoprojecties voor de steun aan IHC ook rekening gehouden met een eventueel faillissement van IHC?

Antwoord

Een faillissement van een private onderneming is nooit uit te sluiten. De inzet van het kabinet is erop gericht om de financiële fundamenten van IHC te versterken waardoor de onderneming weer met goed perspectief naar de toekomst kan kijken.

72

Zijn er op dit moment meer bedrijven als IHC waarbij het Rijk overweegt om overbruggingskredieten te verstrekken?

Antwoord

We zijn continue in gesprek met bedrijven en sectoren (ook voor de coronacrisis) voor het opvangen van signalen en meedenken bij vraagstukken. In uitzonderlijke gevallen kan overheidssteun – zoals in de vorm van een overbruggingskrediet – overwogen worden wanneer er grote uitdagingen spelen rond een individueel bedrijf. Omwille van bedrijfsvertrouwelijkheid en om de kans van slagen van een oplossing niet negatief te beïnvloeden doen we geen mededelingen over aard en omvang van lopende trajecten in dit kader.

73

Zijn er de afgelopen tijd ook steunaanvragen zoals die van IHC van individuele bedrijven geweigerd? Zo ja, waarom?

Antwoord

Ja. Indien generieke overheidsmaatregelen onvoldoende soelaas bieden, dan hanteert de overheid strenge criteria bij het nemen van een beslissing om wel of niet aanvullende steun te verlenen aan een individueel bedrijf. Zo dient een bedrijf in de kern gezond en van strategisch economisch of maatschappelijk belang te worden geacht. Het gaat dan bijvoorbeeld om ondernemingen die een cruciale positie in ecosystemen bekleden, een omvangrijke bijdrage aan maatschappelijke uitdagingen en/of beleidsdoelen leveren of zeer substantiële (regionale) werkgelegenheidseffecten met zich meebrengen. Slechts in uitzonderlijke gevallen zal het Rijk aanvullend inspringen.

74

Hoe wordt de monitoring op de bijbehorende risico's van steun aan individuele bedrijven beheerd?

Antwoord

Bij steunverlening aan individueel bedrijf zijn verschillende steunvormen mogelijk, zoals het verstrekken van een garantie, lening, kapitaalstorting of een combinatie hiervan. Voor het realiseren van de steun zal hetzij via de procedures van de Comptabiliteitswet, hetzij via bijvoorbeeld de Kaderwet EZK- en LNV-subsidies of de Kaderwet subsidies I&M, de benodigde grondslag worden gevonden om tot het sluiten van de transactie over te kunnen gaan. Afhankelijk van welke Minister volgens zijn portefeuille verantwoordelijk is voor de desbetreffende sector, zal de

transactie primair door deze Minister worden uitgevoerd. Monitoring, risicomanagement en beheer van steun zal conform de daarvoor gebruikelijke kaders geschieden en hangt daarmee af van de steunvorm en de gekozen grondslag.

75

Kunt u ten aanzien van de verleende steun aan IHC aangeven hoe het Afwegingskader bij steunverzoeken individuele bedrijven gewogen is?

Antwoord

Het Afwegingskader voor steun aan individuele bedrijven is vormgegeven voor bedrijven die significante gevolgen van de coronacrisis ondervinden. De problemen bij Royal IHC zijn ontstaan voor het uitbreken van het coronavirus en staan los van de impact van COVID-19, zoals geschreven in de laatste alinea van de brief over de continuïteit van IHC⁴. Dit neemt niet weg dat de voorwaarden zoals gehanteerd voor de steun aan IHC in lijn zijn met het Afwegingskader voor steun aan individuele bedrijven.

76

Wat zijn de verwachte gevolgen van de coronacrisis op de financiële positie van Royal IHC? Hoe hebben deze verwachtingen een rol gespeeld bij de keuze om steun te verlenen aan Royal IHC?

Antwoord

Bij de opstelling van het nieuwe business plan is rekening gehouden met de impact van de coronacrisis. Een solide nieuwe business plan vormde een van de randvoorwaarden voor de bijdrage van de Staat.

77

Is het feit dat wordt aangegeven dat de positie van de Staat als grote crediteur van Royal IHC ertoe leidt dat de steunmaatregelen per saldo schadebeperkend is, voldoende voorwaarde voor steun aan een bedrijf? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Het besluit om bij te dragen aan een oplossing voor IHC is gebaseerd op een combinatie van factoren waaronder eigen de positie van de Staat. In voorkomende gevallen zal steeds opnieuw een afweging gemaakt worden op basis van de specifieke situatie en de relevante afwegingskaders.

78

Bent u bereid om extra steunmaatregelen te treffen indien de financiële positie van Royal IHC de komende maanden/jaren blijft verslechteren? Welke overwegingen spelen daarbij mee?

Antwoord

Met de aangekondigde maatregelen is een goede basis gelegd voor de continuïteit van IHC. Het is prematuur om vooruit te lopen op andere scenario's.

79

Wat is de maximale financiële schade die de Staat kan leiden bij een faillissement van Royal IHC? (nadat alle aangekondigde steunmaatregelen zijn getroffen)

Antwoord

⁴ De brief heeft nog geen kamerstuknummer. Het kenmerk van de Kamer is 2020Z07703.

De maximale schade bij een eventueel faillissement is sterk afhankelijk van het moment waarop en de omstandigheden waaronder zich dat zou voordoen.

80

Welke afspraken heeft u met Royal IHC gemaakt om het uitgangspunt in het afwegingskader dat bij steunverzoeken van individuele bedrijven is dat er zoveel mogelijk werkgelegenheid behouden blijft, te borgen?

Antwoord

De basis voor de steun aan IHC is de continuïteit van de onderneming in zijn huidige vorm. Het nieuwe business plan dat de basis is voor de herfinancieringsafspraken is daar op gericht. Het aanstellen van toezicht-houders namens de Staat is een extra middel om invloed te hebben op besluiten die van belang zijn voor de continuïteit van de onderneming.

81

In hoeverre worden de kosten voor steun aan Royal IHC gespreid?

Antwoord

De bijdrage van de Staat aan de continuïteit van IHC bestaat uit een combinatie van leningen, garanties en verzekeringen. De lening (overbruggingskrediet) wordt in 2020 verstrekt. De kosten verbonden aan garanties en verzekeringen hangen af van de vraag of en wanneer deze worden ingeroepen. Voor de exportkredietverzekering zal dit verspreid over 2020 en 2021 plaatsvinden.

82

Kan een overzicht worden verschaft van de voorwaarden voor de steun aan het IHC? Kan hierbij telkens worden aangegeven in welke mate het om harde voorwaarden gaat of dat er sprake is van een bepaalde mate van vrijwilligheid of onzekerheid over het nakomen van die voorwaarden?

Antwoord

Aan de randvoorwaarden zoals opgenomen in de brief van 30 april jl. over de continuïteit van IHC⁵ is op dit moment reeds voldaan.

83

Wat heeft het kabinet gedaan om het verlies door marktpartijen (bijv. Royal IHC) te laten betalen?

Antwoord

Een voorwaarde voor de bijdrage van de Staat was dat de private partijen die bij IHC betrokken zijn, een vergelijkbare inspanning dienden te verrichten als de Staat. Aan die voorwaarde is voldaan.

84

In hoeverre heeft het kabinet een «bail-in» overwogen bij de steun aan Royal IHC?

Antwoord

Bij de herfinanciering van IHC leveren ook de private partijen die bij de onderneming betrokken zijn een bijdrage. Aangezien er schulden worden afgeschreven en de onderneming wordt geherkapitaliseerd is feitelijk sprake van «bail-in».

⁵ De brief heeft nog geen kamerstuknummer. Het kenmerk van de Kamer is 2020Z07703.